

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Arviointikäytännöt: suosituksia ja tuloksia

Oppimisen ja osaamisen arviointi perusopetuksessa ja
lukiokoulutuksessa

Sirpa Orell ja Marja Tamm

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kehittämissuositus: Arviointia tulee monipuolistaa

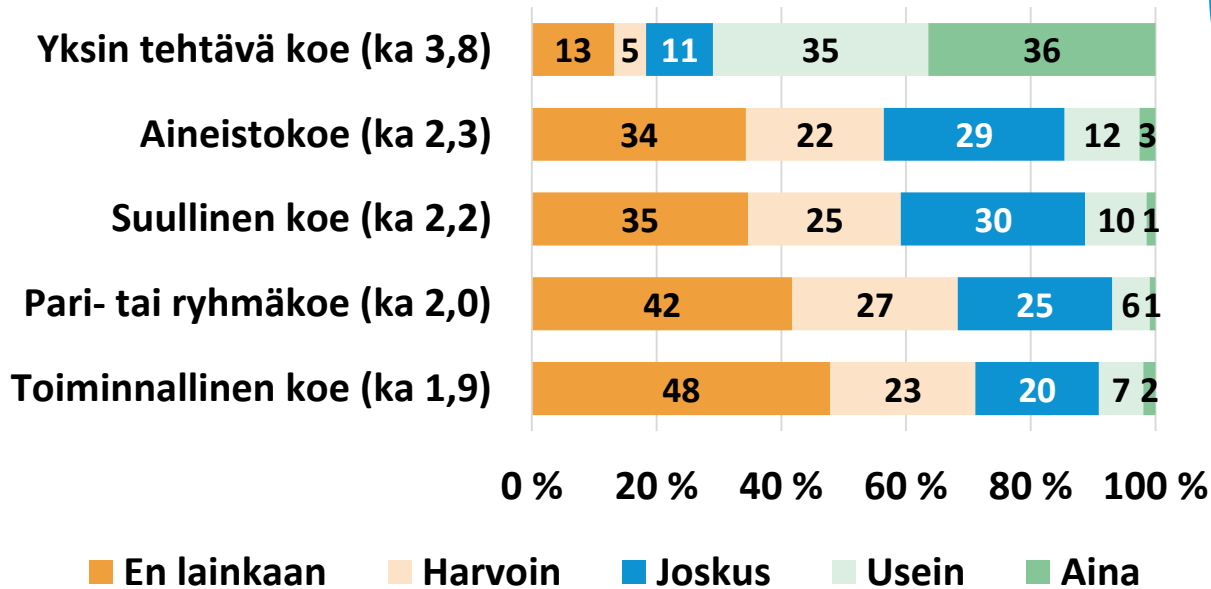
Opettajien tulee monipuolistaa arviointimenetelmiä niin, että ne lisäävät oppimisprosessien läpinäkyvyyttä, mahdollistavat osaamisen osoittamista eri tavoin ja kannustavat opiskelua.

Arviointia tulee monipuolista, jotta...

Opettajien (n = 1598 – 1685) käyttämät arviointimenetelmät: erilaiset kokeet:

1 = ei lainkaan ... 5 = aina

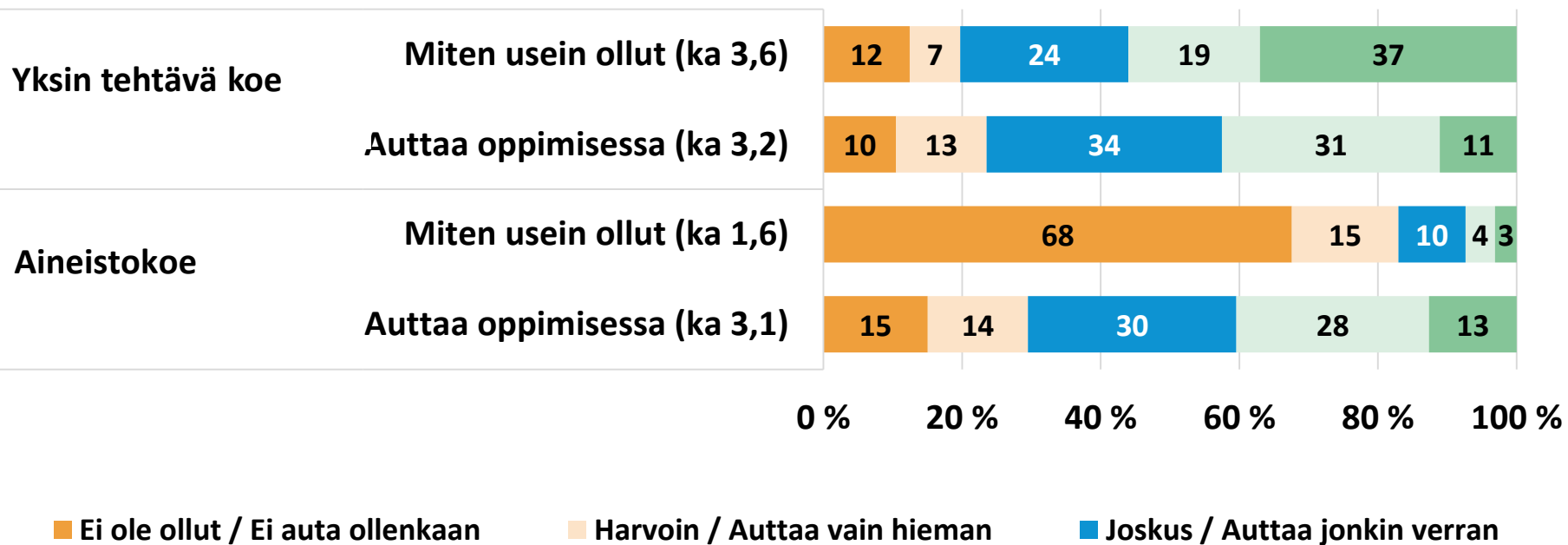
Yksin tehtävät kokeet käytössä erityisesti (ka)

- kielten opettajilla (4.5)
- lukion opettajilla (4.1)
- aineenopettajilla (4.0)

Yhtä useampaa koetyyppiä käyttävät

- useimmin taito- ja taideaineiden opettajat ja nuoret opettajat
- harvimmin matemaattis-luonnontieteellisten oppiaineiden opettajat

Oppijoiden (n = 4781 – 4956) näkemykset arviointimenetelmistä: erilaiset kokeet:

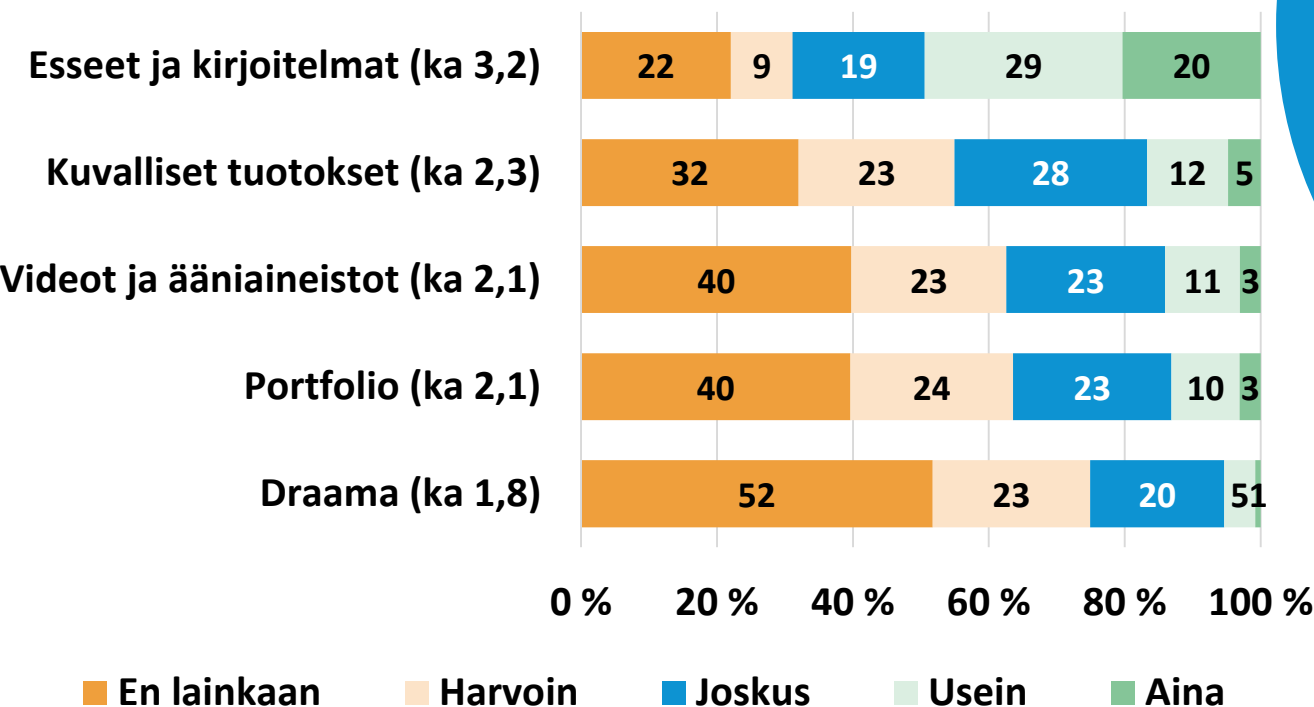

1 = ei ole ollut/ei auta lainkaan ... 5 = usein/auttaa melko paljon

Opettajien (n = 1599–1661) käyttämät arviointimenetelmät: (Kirjalliset) tuotokset:

Esseitä käyttävät erityisesti

- kielten opettajat (4.2)
- äidinkielen ja kirjallisuuden opettajat (4.1)
- lukion opettajat (3.7)
- aineenopettajat (3.4)
- nuoret opettajat

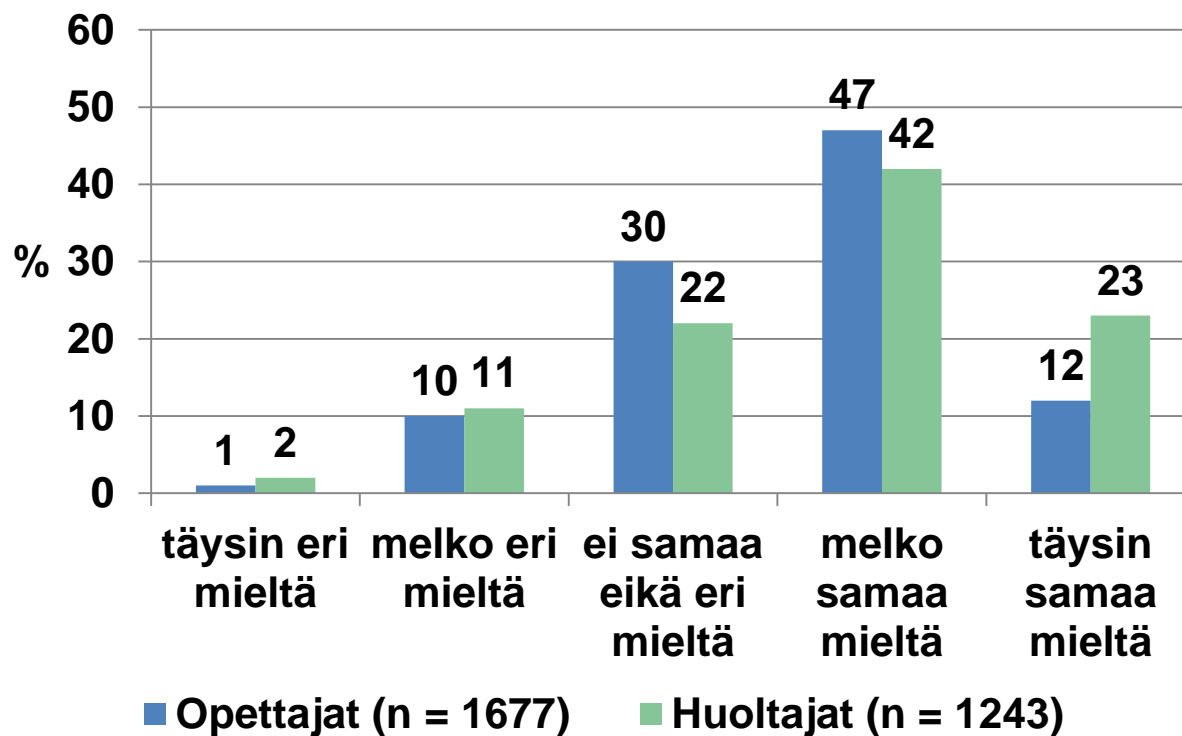
1 = ei lainkaan ... 5 = aina

Opettajien näkemys:

”Arvioidessani varmistan, että osaamista saa osoittaa itselle sopivilla tavoilla.”

Huoltajien näkemys:

”Opettaja antaa lapselleni mahdollisuuden osoittaa osaamistaan monipuolisesti.”

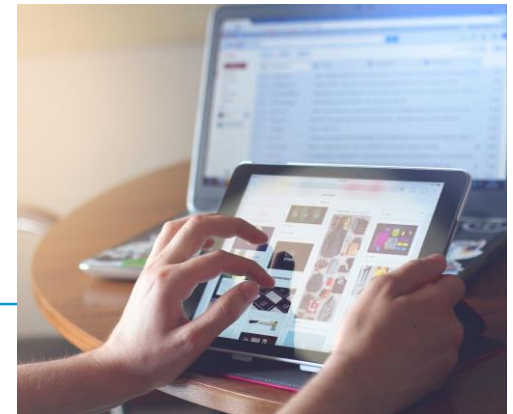
Digitaalisten apuvälineiden käyttö

Opettajat:

- Käyttö useimmin vain satunnaisesti tai joskus (ka 2.5)
- useammin ruotsin- (2.9) kuin suomenkielisissä (2.5) kouluissa
- eniten lukiossa (3.3) ja vähiten luokilla 1–6 (1.9)
- eniten vieraissa kielissä (ka 3.1) ja vähiten taito- ja taideaineissa (2.2)

Oppijat:

- tyypillisemmin lukiossa (ka 3.1) kuin muilla kouluasteilla (2.9)
- enemmän ruotsin- (3.3) kuin suomenkielisissä (2.5) kouluissa
- eniten vieraissa kielissä (2.5) ja vähiten taito- ja taideaineissa (1.9)

se, että
käytetään
eri tapoja
arviointiin

kritiikin ja kehuja
antamista vuoronperään ja
arvioiminen **muunkin**
perusteella kuin kokeen,
sillä koetilanne voidaan
kokea ahdistavaksi

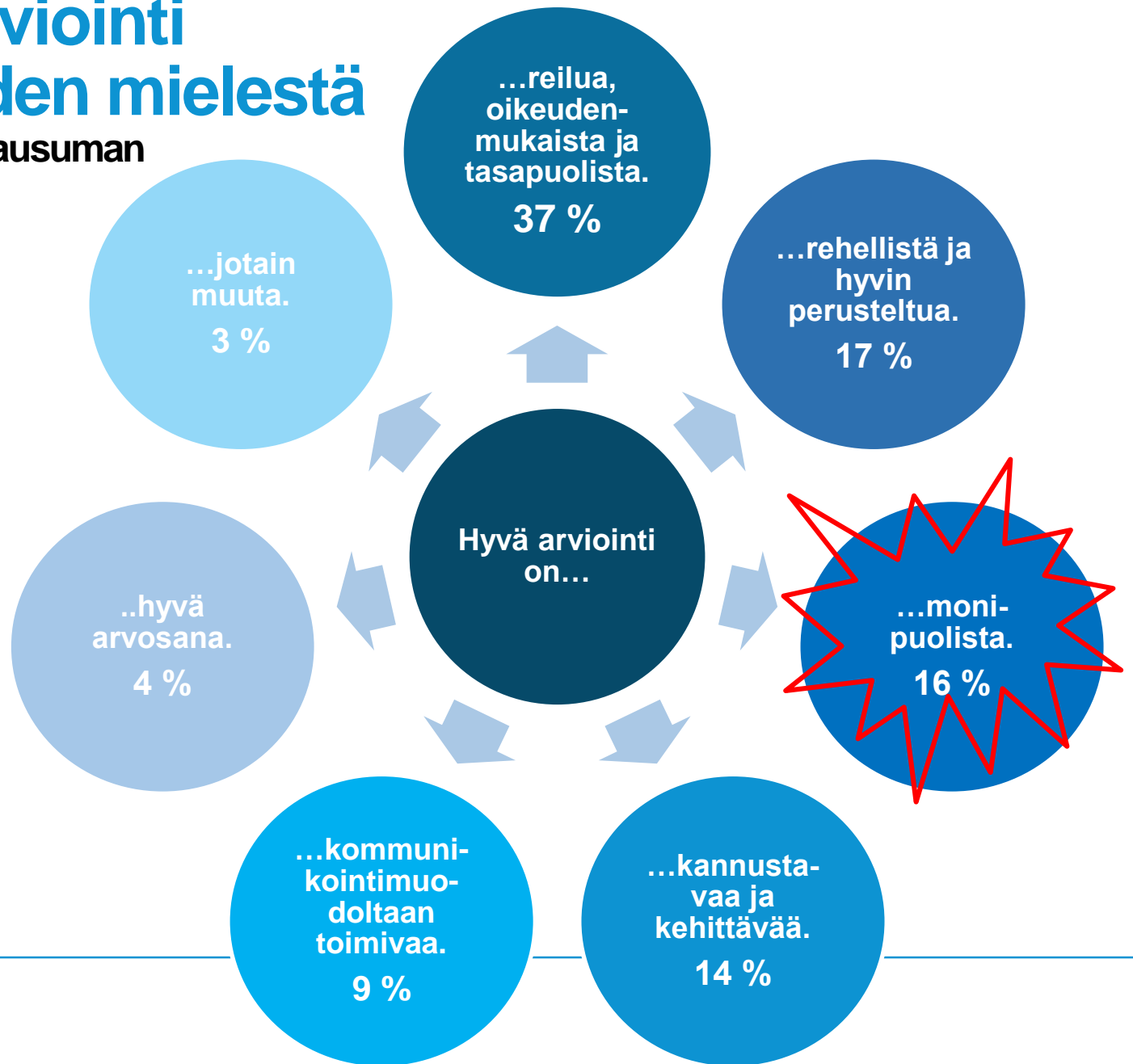
sellainen, joka ei
perustu **vain**
yhteen näyttöön,
vaan arviointi
rakentuisi
useammasta
osasta

Hyvä arviointi
oppijoiden
mielestä
(esimerkkikuvauksia)

sekä numero, että
sanallinen,
koska sanallisessa
kerrotaan paljon
tarkemmin

Hyvä arviointi oppijoiden mielestä

(3206 kuvauslausuman
%-jakauma)

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kehittämissuositus:

**Itse- ja vertaisarviointi-
taitoja tulee ohjata ja
vahvistaa oppijoiden
osallisuutta**

Itse- ja vertaisarviointitaitoja tulee ohjata, jotta...

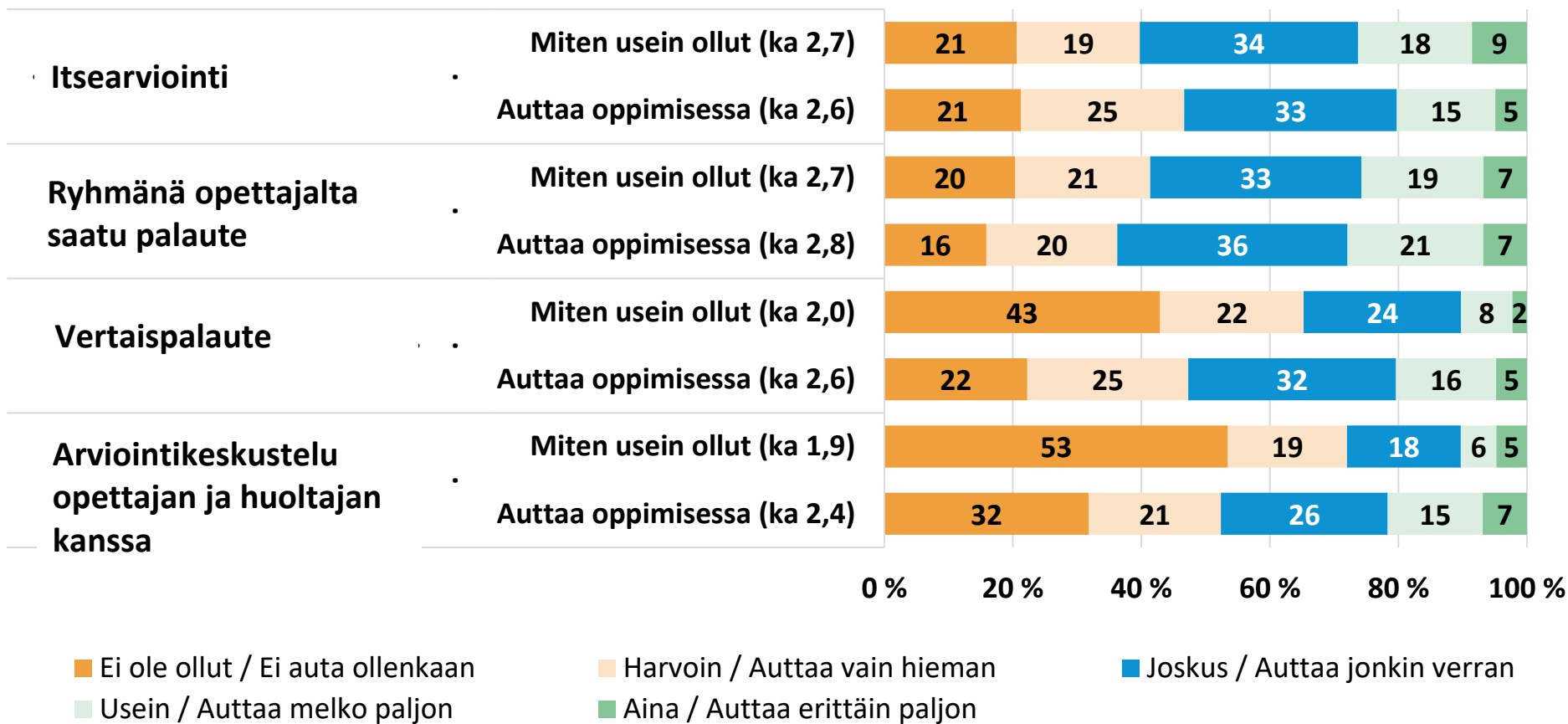
..kaikki oppijat saavat riittävästi itse- ja vertaisarviointitaitojen ohjattua harjoittelua kaikkina kouluvuosina

...oppimaan oppimisen taidot kehittyvät ja arviointi vahvistaa oppijoiden metakognitiivisia valmiuksia

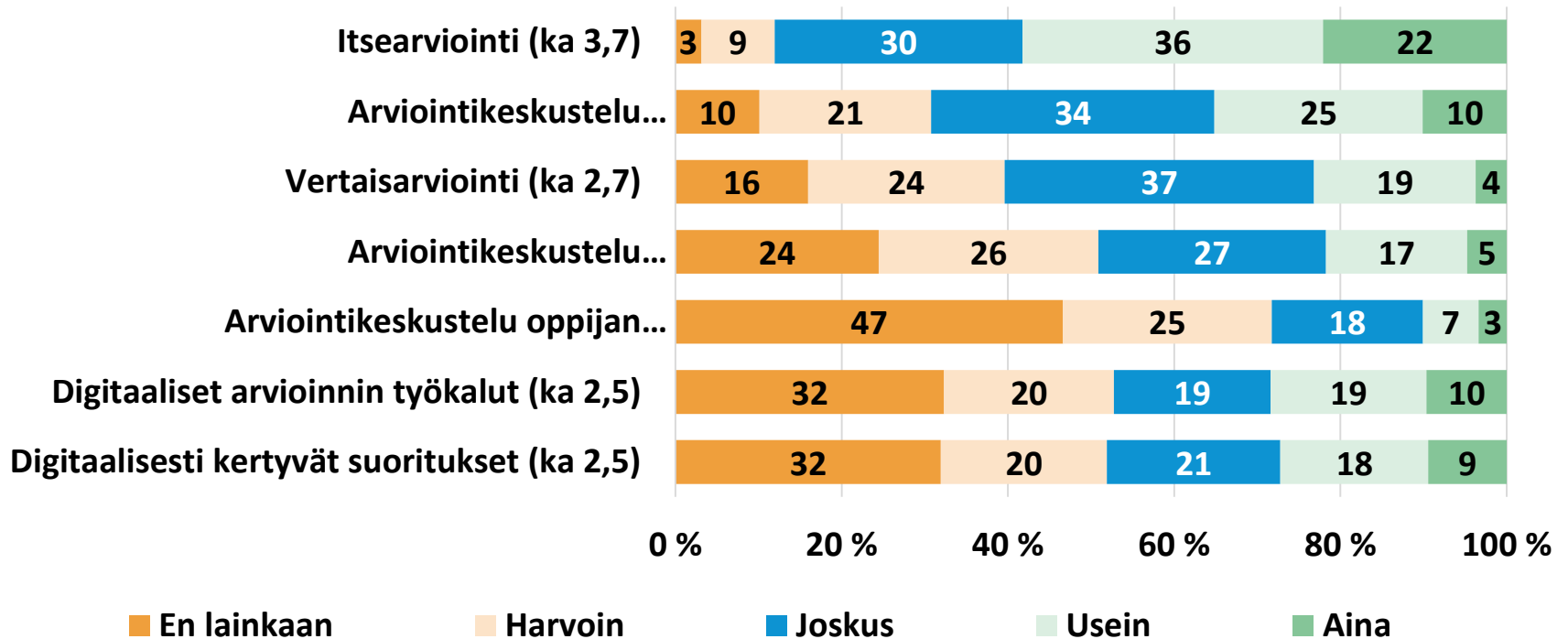
..oppijoiden ymmärrys oppimisen tavoitteista paranee, sillä se on edellytys arviointityön onnistumiselle.

...oppijat ymmärtävät oman vastuunsa oppimisprosesseista ja -tuloksista.

Oppijoiden (n = 4687– 4825) näkemykset arviointimenetelmistä: Itse- ja vertaisarviointi, palaute ja arviointikeskustelu

Opettajien (n = 1656–1684) käyttämät arviointimenetelmät: Itse- ja vertaisarviointi, palaute ja arviointikeskustelut

1 = ei lainkaan ... 5 = aina

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kehittämissuositus Pedagogisen johtajuuden tulee rohkaista kokeilemaan erilaisia arviointikäytänteitä

Pedagogista kehittämistä tulee johtaa tavoitteellisesti, jotta...

Edistetään arviointitiedon käyttöä koulun yhteisöllisessä pedagogisessa kehittämisessä

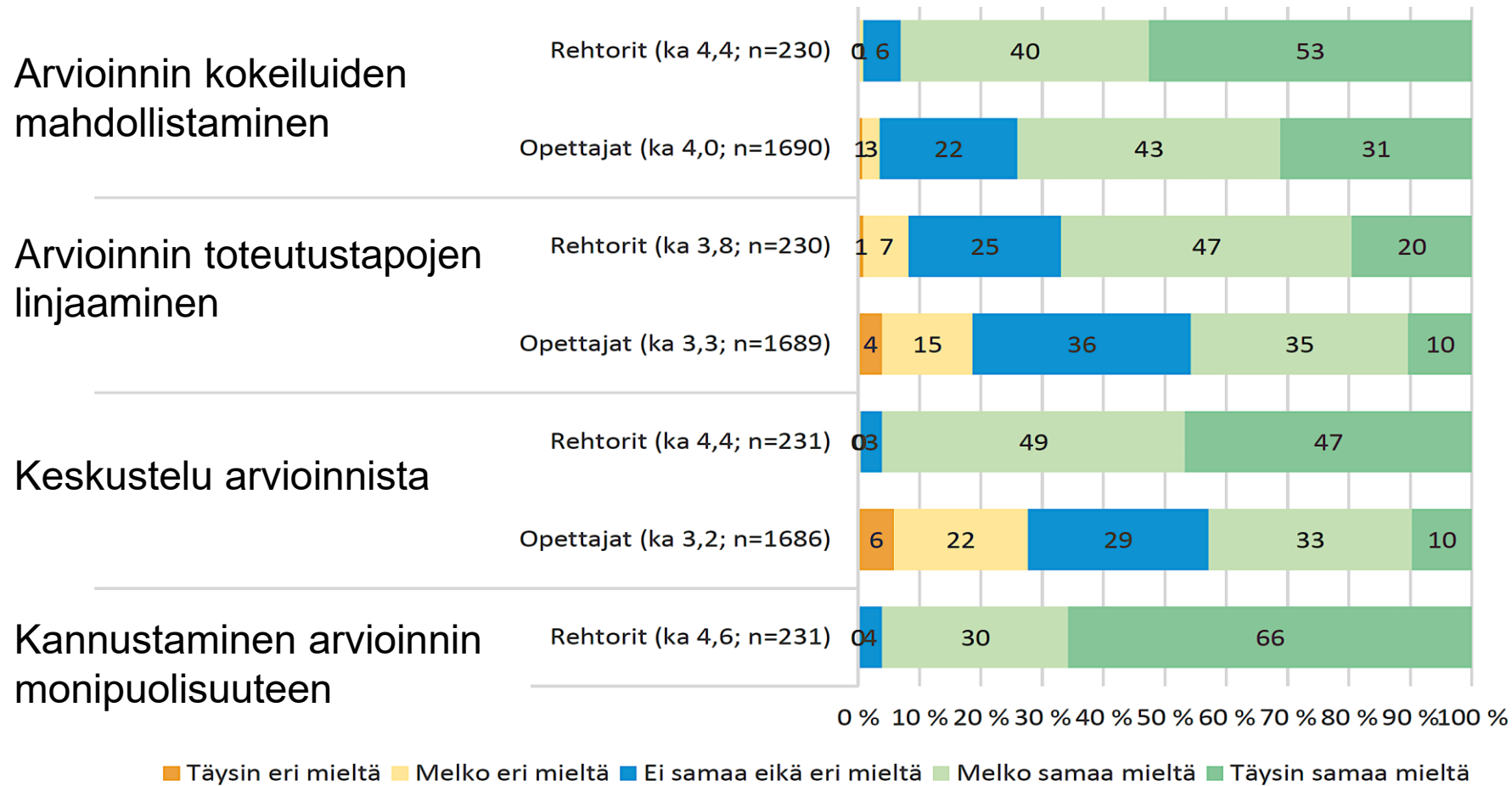
Saadaan aikaan keskustelua arviointityön monimutkaisuudesta ja kehittämishaasteiden ratkaisuhakuista käsittelyä.

Arvostava suhtautuminen opettajien arviointiasiantunte-
mukseen luo luottamuksellisen ilmapiirin kehittämiselle

Voidaan edistää yhteisöllinen arviointiymmärryksen rakentamiseen ja sen tavoitteelliseen edistämiseen

Rehtoreiden ja opettajien vastaukset arviointikulttuurin toimintatapoja, monipuolisuutta ja kokeilevuutta koskeviin kysymyksiin

Keskustelu

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Arviointikäytänteiden kehittämisen keskeisiä tuloksia. Mitä tehdä tämän arvioinnin jälkeen?

- *Arviointikokeiluihin tulee kannustaa*
- *Keskustelua arvioinnista tulee lisätä osana pedagogista johtajuutta ja kouluuyhteisön yhteistä kehittämistä*

- *Tarvitaan riittävästi itse- ja vertaisarviointitaitojen ohjattua harjoittelua*
- *On tärkeää, että myös oppija ymmärtää tavoitteet ja osaa ohjata oppimistaan niitä kohden*

Johtaminen, joka johtaa arviointimenetelmä-kokeiluihin

Oppijan osallisuus arviointimenetelmissä

Ohjattu itse- ja vertaisarviointi

Monipuolisuus

- *Oppijoiden toiveita arviointitavoista kuullaan maltillisesti*
- *Feedback-henki feedforward-ajattelua vahvempi*

- *Oppijat toivovat monipuolisuutta arviointimenetelmien käyttöön ja useammanlaisia näyttömahdollisuuksia*
- *Erytisesti yksin tehtävät kirjalliset kokeet laajasti käytettyjä*

*Ja kaikki tämä siksi,
”että tietää missä on
menossa”*

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

Kiitos!

...Lisää aiheesta
arviointiraportissa ja arviointihankkeen omilla
sivuilla

<https://oppimisenarviointi.karvi.fi>

KANSALLINEN
KOULUTUKSEN
ARVIOINTIKESKUS

www.karvi.fi